NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2272 DEPOT LEGAL MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ HAI 13 OCTOBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2805

TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI

Việc học ở chốn hương-thôn ta sau này

Chẳng cần phải nói thì ai cũng biết việc học ở chốn hương-thôn ta bây giờ thật là chênh-mảng; những chỗ hang cùng ngõ hẻm, không có trường học, không có thầy dạy thì chịu ướt đã đành; lại có nhiều nơi trường học có, thầy dạy có, mà trẻ con trong làng cũng ít đưa chịu đi học, các nhà có con em cũng ít nhà chịu cho học; các ông tổng-sư ở về những miền nhà quê thường chỉ vì cái tội không có học-trò mà đến nỗi bị khiển-trách, bị quở phạt; học-trò đi học muốn đi thì đi, muốn nghỉ thì nghỉ, muốn học thì học, muốn chơi thì chơi, không có qui-luật nhà trường nào thắng-thúc được, không có chương-trình học-khóa nào bó buộc được; cha mẹ học-trò coi việc học của con cái như một việc trò đùa, không có ý thiết tha về cái sự học ấy chút nào mà hình như không có mong mỏi về cái sự học ấy chút nào cả, con chửa chăn được trâu, cắt được cỏ, đội được thùng thóc, thổi được nồi cơm, đỡ-đần được công này việc khác, thì thả cho đi không đi đảo hay đi học cũng vậy, cũng là cái thì giờ vất đi không kể mà thôi, chứ đã cắt nhắc nổi một công đôi việc rồi, thì trừ ra những nhà có sức cho con đi những trường tỉnh trường phủ đâu đâu, ít ai thèm cho con theo học nữa. Ấy cái tình-hình việc học ở chốn hương-thôn ta bây giờ như thế, nên dù trường học mở khắp chỗ, thầy giáo dạy khắp nơi, mà số người biết chữ vẫn không có bao nhiêu, việc giáo-dục của quốc-dân ta vẫn chưa biết đến đời nào cho phỏ-cập.

Mà nói cho cùng ra, thì dân nhà-quê ta có phải là một dân không biết trọng việc học đâu, Hơn một nghìn năm nay vẫn theo một cái tập quán sùng nho quí sĩ, người chữ nghĩa bao giờ cũng được kiến trọng với hương đảng, có phẩm-giá hơn người thường; dương lúc Hán-học còn thịnh-hành, làng nào chẳng có được năm bảy ông đỗ thiết trường, ai có con có cháu chẳng cố cho theo đòi nghiên bút ít ra cũng được đôi ba năm công-phu đèn sách, chẳng làm văn làm bài, đi thi đi cử nỗi thì cũng thông được cái văn-tự, đọc được cái gia-phả, tập được lễ giáo, hiểu được sự-lý một đôi chút, không đến nỗi chữ nhất là một không biết, thành ra con người có tai như điếc, có mắt như đui; ấy là việc học ở chốn hương-thôn mình ngày xưa, triều đình mình không hề bao giờ để ý tới, các nhà có con học phải tự lập lấy trường, tự nuôi lấy thầy, mà người ta cũng đành chịu bớt ăn nhịn mặc, bỏ phí chắt cái của mồ-hôi nước mắt, cho con kiếm được năm mười chữ mới cam tâm, một dân trọng việc học như thế, tưởng giá sẵn có trường mà học, có thầy mà dạy, thì giáo-dục phổ-cập cũng chẳng khó gì, dễ cũng chẳng cần phải thi tới cái lệnh giáo-dục cưỡng bách như ở các nước văn-minh tiên tiến người ta, mà may ra số người không biết chữ cũng bớt đi dần dần, nếu lấy cái số người không biết chữ ít hay nhiều làm cái tỉ-lệ trình-độ văn-minh hơn hay kém, thì dễ cũng chẳng bao lâu mà người mình sẽ có thể nói khoác với thiên-hạ rằng nước tôi cũng đã văn-minh rồi đấy.

Vậy cớ gì nay có trường học, có thầy dạy mà đối với sự học lại dửng dưng ? Tình thường người ta đối với cái gì có cần dùng đến mình thì mới cố cầu cho được ; trước kia học chữ Hán mà dân nhà-quê mình cũng biết lấy sự học làm trọng là vì đối với chữ Hán cũng thấy có cần dùng ; làm một người dân ở nước Nam vào khoảng hai ba mươi năm trước mà không biết được một tí chữ Hán nào, tờ-bồi không xem được, sổ-sách không làm được, ứng phó với công việc bằng ngày trong xã-hội không được thì làm thế nào; ấy là chưa kể chức việc của nhà nước cũng có biết chữ mới được làm, ngôi thứ ở trong làng cũng có biết chữ là ăn đứt ; người ta thấy chữ Hán có cần dùng cho mình như thế, mới có mong mỏi về sự học, thiết-tha về sự học mà theo học mới đông ; bây giờ chữ Hán bỏ rồi mà thay bằng chữ bản-quốc, người mình đã thoát khỏi cái nỗi khổ học nhờ viết mượn, mà tờ bồi sổ sách, ứng phó công việc bằng ngày bằng thứ chữ ấy cũng được cả, sự hoán-cải đó thật là một sự rất giản tiệp cho việc học của mình. Song, khốn thay! phàm việc gì còn lạ lỗ tai con mắt người ta thì cầu cho người ta hiểu biết đến nơi được ngay khó lắm; cái nền học mình đương bằng chữ Hán mà đổi ra chữ bản-quốc, người ta đã hiểu đâu được cái sự cần về chữ bản-quốc cũng như chữ Hán khi trước không khác gì; công-văn của nhà nước, khế khoán của dân-gian chưa thấy cái gì nhất-định phải cần dùng tới cái chữ mới ấy cả, người ta còn tưởng vẫn phải cần dùng tới chữ Hán hay có đổi thì đổi chữ Hán lại phải cần dùng tới chữ Tây, chưa nói tới chức việc của nhà nước, ngôi thứ ở trong làng đều không có chút gì hi-vọng về sự học cái chữ mới đó được ; người ta chưa thấy cần thấy chuộng thì ai đã chịu rồi công mà học lắm làm chi.

Ấy vì lẽ thế mà các trường Nam-học vẫn thấy vắng học-trò, dù có nhiều trường nhiều thầy đến đâu, việc giáo-dục của quốc-dân ta cũng không mong gì phổ-cập; vì lẽ thế mà các nhà thức-giả phải giãi bày thống-thiết mà xin với chính-phủ bây giờ mới sửa lại chương-trình sơ-học ở nước mình, cho ba lớp dưới chuyên học quốc-văn mà đặt một kỳ thi bằng Sơ-học yếu lược, thế là từ nay trở đi, các môn học bằng quốc-văn mình cũng đã có học có thi, có một cái địa-vị gọi là trong học cấp ; mong rằng chính-phủ sẽ công nhận cho cái bằng ấy có được cái tư-cách làm làng làm tổng mà tự hậu những công-văn của nhà-nước, khế-khoán trong dân-gian đều cho nhất luật thông dụng bằng chữ bản-quốc, cho người ta hiểu rõ cái sự cần dùng về chữ bản-quốc cũng không học không xong, thì chắc là dân nhà-quê ta theo học một ngày một đông, mà giáo-dục không khó gì phổ-cập được vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 11 Octobre 1924

Cái vấn-đề lương bổng các quan chức tại Pháp

Ngày hôm qua tại phủ quan tổng-trưởng tòa nội-các có họp hội-đồng xét cái vấn-đề lương-bổng các quan-chức. Hội-đồng ấn định cái số lương làm chuẩn-định, và các thể-lệ tăng lương một cách công bằng, song lại có định thanh giảm việc chánh-trị, và thi hành cái lệ làm việc một ngày tám giờ, để giảm số các viên chức đi.

Sáng hôm nay các quan thượng-thư hội-nghị ưng thuận các khoản nói trên này, và định tổ chức lại các công-sở để giảm các viên chức đi hai vạn người. Lại có xét việc giảm số các viên chức về ngạch hải-quân và lục-quân nữa.

Nước Pháp và nước Đức

Quan tổng-trưởng bộ thương-mại đệ trình hội-đồng các quan thượng-thư một bản dự thảo án văn về việc điều-đình các điều khoản giao-ước thương-mại với nước Đức.

Phái-tướng Pelletier d'Oisy tại Pháp

Ngày hôm qua tại đại-học-đường Sorbonne có đặt lễ mừng phi tướng Pelletier d'Oisy và viên đội Bésin.

Đồng-minh với cái chương-trình Dawes

Các nước đã ký bản giao-ước về cuộc mở-toải 800 triệu marks kim-tệ. Cái phần của nước Pháp cho vay là ba triệu livres sterlings. Số tiền thu được sẽ ký tại nhà Đức quốc ngân-hàng, để viên bồi-thường phái-ngân tổng-ủy-viên dùng mà giả tiền các sản-vật của nước Đức nộp.

Hội-đồng bồi-thường ưng thuận các điều kiện về trái khoản 800 triệu marks và cử M. Perkins vào chức hội-viên Hoa-kỳ tại hội-đồng bồi-thường, và hội-viên hội-đồng lưu chuyển ngân-tiền.

Việc bảo-cử ở Anh

Các chánh đảng đã soạn chương trình ứng-cử, đã nhiều người tuyên bố ứng cử. Các báo có nói ông Lloyd George có ý hô hào đảng bảo-thủ và đảng tự do kết-liên với nhau.

Nước Anh và nước Đức

Nước Anh đã đáp lại nước Đức. Chánh-phủ Anh nói bản chánh-phủ khó gì ngăn trở việc cho nước Đức được một chân hội-viên thường-trực tại hội-đồng quản-trị hội Vạn quốc, song nước Đức phải xin vào hội Vạn-quốc như các nước khác chớ không được yên cần điều kiện gì cả,

Cavite, ngày 11 Octobre 1924.

Gió bão ở Phi-luật-tân

Tin Manille, 11. — Có tin ở Manille đến nói rằng trong trận bão ở Ly-zon mới rồi, chết 35 người và tổn hại hàng mấy mươi vạn pesos.

Cái nạn sơ-cận ở Cao-ly

Tin Séoul, 9. — Vì trong mùa hạ mới rồi tiêu khô, ngót nửa triệu người phải lo về sự đói kém.

Gió bão ở Nhật-bản

Tin Tokio, 8. — Ngày 6 Octobre ở Kagoshima gió bão dữ dội. Nhiều người chết. Tàu nhiều cái bị đắm. Nhiều trang-trong Nhật-bản cũng bị hại

Khí-cầu Zr 3 của Hoa-kỳ

Friedrichshafen, 9. — Nếu giời yên tạnh thì ngày 11 Octobre khí cầu Zr 3 sẽ khởi-hành.

NGHỀ CHẾ Ô-TÔ TRONG THẾ-GIỚI

Theo những biểu tổng-kê của Hoa-kỳ, thì đến ngày 1er Janvier 1924 trên thế-giới có 18 109.131 cái xe ô-tô, hoặc ca-mi-ông, và 1 077.925 cái xe mô-tô.

Tính ra từng xứ như sau này :

Tên xứ	Ô-tô	Ca-mi-ông	Mô-tô
Hoa kỳ	13.484.939	1.706.356	171.568
Anh	469.490	173.363	430.138
Gia nã đại	450.000	89.000	24.000
Pháp	352.259	92.553	56.222
Úc-đại-lị-á	109.157	8.934	51.085
Đức	100.329	51.739	59.409
Argentine	85.000	850	2.700
Bỉ	45.000	12.000	28.250
Ý	45.000	3.2000	50.000
Tây-ban-nha	45.000	8.000	7.000
Nouvelle Zélande	44.884	»	25.000
Ấn-độ của Anh	44.845	3.784	15.517
Đan-mạch	42.201	»	17.544
Nam Phi-châu	38.000	»	15.000
Thụy-điển	35.000	8.000	30.000
Ấn-độ Hà-lan	30.206	3.265	6.043
Brésil	26.400	1.600	1.084
Mexique	21.084	3.401	500
Cuba	20.000	6.500	375
Các đảo Hawaï	16.825	»	411
Thụy-sĩ	16.697	6.342	8.215
Các xứ khác	240.965	50.162	77.864
Cộng	15.163.281	2.345.850	1.077.925

Ngày 1er Janvier 1823, số ô-tô và ca-mi-ông chỉ có 15.505.788 cái. Vậy trong một năm giời tăng lên được 2.603.343 cái. Trong số ấy thì một trăm phần, tám chục phần về Hoa-kỳ.

Hoa-kỳ và Gia-nã-đại đứng đầu các nước về việc chế tạo và xuất-cảng xe ô-tô. Năm 1923, hai xứ ấy xuất-cảng 221 816 cái xe, đáng giá 139 849.020 đồng, tính hơn năm 1922 là 105.625 cái xe và 58.374.203 đồng. Riêng nước Hoa-kỳ xuất-cảng năm 1923, 151.896 cái xe, năm 1922, 78 234 cái, và năm 1920, 171.644 cái.

Số xe của Hoa-kỳ và Gia-nã-đại xuất sản trong năm 1923 được 4.012 856 cái xe. Trong một trăm phần thì năm phần rưỡi đem xuất-cảng, nếu tính cả các đồ dùng để chữa xe làm xe của người Hoa-kỳ bán đi ngoại-quốc, thì số xuất-cảng tính bằng 8,2 số xe chế tạo.

Nghề xe ô-tô ở Pháp cũng phát đạt lắm. Năm 1911 các nhà máy Pháp, chế được 12.000 cái xe. Trong năm 1924 này có thể đóng được 18 000 cái. Số xe dùng trong nước về năm 1911 có 54 000, nay đã tăng lên đến 300.000 cái.

Nếu đem dân số mà so với số ô-tô thì ở Hoa-kỳ cứ 7 người lại có một cái ô-tô, ở Gia-nã-đại cứ 16 người lại có một cái ô-tô, ở Nouvelle Zélande cứ 29 người lại có một cái ô-tô, ở Úc-đại-lị-á cứ 38 người lại có một cái ô-tô, ở Cuba cứ 51 người lại có một cái ô-tô, ở nước Anh cứ 70 người lại có một cái ô-tô, ở Argentine cứ 81 người lại có một cái ô-tô, ở Uruguay cứ 84 người lại có một cái ô-tô, ở Đan-mạch cứ 89 người lại có một cái ô-tô.

Tin Trung-hoa

Mặt trận Giang Chiết

Tin Thượng-hải, 2 Octobre. — Lạc-đêm cách Lưu-hà sáu dặm bị chảy. Cháy mất một phần thành-phố. Không rõ bởi đâu mà cháy. Người ta bảo rằng bởi người của Giang-tô định phá hại để làm cho Thượng-hải kinh khủng.

Lư Vĩnh-Tường đã xin sở cảnh-sát ở các tô-giới và binh sự-đoàn phòng bị mọi việc.

Nhật-bản với cuộc chiến-tranh

Tin Đông-kinh, 2 Octobre — Có người hỏi quan ngoại-giao bộ tổng-trưởng về cái thái độ của Nhật-bản đối với việc Trung-hoa thì ngài có nhắc lại rằng Nhật không có ý nào can-thiệp vào việc Trung-hoa. Vì Nhật có giao ước riêng với liệt quốc, nên Nhật nhất thiết không can thiệp vào và Nhật chắc là liệt quốc cũng dùng một cái thái-độ ấy. Ngài lại nói không can thiệp không phải là bỏ những không bênh vực mọi quyền lợi của mình, nước Nhật ở Mãn-châu và ở Mông-cổ đâu, chính-phủ vẫn hết sức bênh vực giữ gìn cái quyền lợi của người Nhật.

Tình hình Quảng-đông

Quân chí-nguyện trong các xứ đông-bộ Quảng-đông đuổi không cho những người của Tôn-dật-Tiên làm các chức ở Tungkun, Shekiang và Tsongshin. Các tàu thuyền đi lại từ tỉnh thành đến các cửa sông các nơi đều đình hoãn, cốt để làm cho quân lính của Tôn bị nghèn ở Quảng-châu không đi đâu được. Trong mấy ngày nữa, việc buôn bán ở Quảng-châu có lẽ giảm đi một nửa, vì các nhà ngân hàng Trung hoa ở đấy, rã nhau đình hoãn không giả tiền, thì nhiều nghề buôn cũng phải nghỉ không buôn bán được.

Người ta nói nếu lính chí-nguyện và quân của Tôn hai bên chiến-tranh với nhau thì hợp quân trong khi Tôn phát khí-giới lấy được của lính chí-nguyện mới rồi mà không được gì, sẽ trung-lập không giúp bên nào cả. Nghe đâu các hội lao-động có tổ ý cho các hội thương-mại biết rằng bọn ấy không có phản-đối các nhà thương-mại, trước đây bọn ấy có phản-kháng các nhà thương-mại là vì bọn những người của quốc-dân-đảng dọa nạt để đánh mà phải làm thế.

Bọn chí-nguyện-binh nói rằng Tôn biết xung đột với thương-đoàn thực ngay cho Tôn, song Tôn cũng liều, mà thương-đoàn thì không muốn điều-đình với Tôn nữa, định làm cho Tôn phải bỏ mà đi.

Khắp quân Hồ-nam, ở Quảng-châu mắc một bệnh riêng. Trong một nghìn người mỗi ngày chết đến 26, 27 người. Trong chín nghìn người Hồ-nam tới Quảng-châu chín tháng giới nay, chết mất bốn nghìn người. Viên chưởng-binh Hồ-nam thứ 30 đề chôn một người, nhưng không biết tại làm sao người đi chôn chỉ được có 14 đồng mà thôi. (Điện báo Reuter)

Mặt trận Phụng-Trực

Tin Thượng-hải, 10. — Về miền bắc, cái tình thế quân Bảo-kinh vẫn nguy-ngập.

Đường trận thứ nhất của đảng Trực-lệ ở Sơn-hải-quan bị quân Phụng-thiên cướp được, và quân Phụng-thiên phải chạy lui về đứ ng Tần-hoàng-đảo. Nếu đường trận thứ hai ở đấy lại bị vỡ có lẽ quân Trực-lệ phải lui đến Thiên-tân.

(Vô tuyến-điện Cavite)

Tin Londres, 10. — Ở Phụng-thiên có tin đồn nói rằng quân Trương-tác Lâm đã đánh được Sơn-hải-quan. (Điện-báo Havas)

Tự do diễn đàn

Một điều rất có ích lợi cho việc cải-lương

Ký-giả có được mục-kích trong hương-hội một làng kia, có một người là chân học-thức, và làm chức thư-ký ; còn như những chức chánh phó hương-hội, thủ-quĩ, tục-biền vân vân thì tay các bọn cường-hào cả. Cứ mỗi lần có kỳ đại-hội-đồng hàng xã, hoặc kỳ hội-đồng bất thường, sau khi đã bàn xong công việc, người thư-ký ấy có tỉnh cần các viên trong hội nhà, dốn ngồi lại một giờ, để nghe đọc báo. Lúc mới, ai ai cũng còn ngơ ngác, chẳng qua cũng nể lời mà ngồi lại qua loa cho xong việc mà thôi, nhưng dần dần về sau mỗi ngày được tiêm-nhiễm đôi chút về tri-thức mới và tư tưởng mới, mà cái khối óc mê tối đã thấy tỉnh rạng được ít nhiều. Thật vậy, nay xem hội-đồng làng ấy đã làm được nhiều điều đáng khen, đã có nhà và bàn ghế hội-đồng, đã có tủ công-văn hàng xã, đã thi-hành được lắm việc hay, và có trích trong sổ dự-toán lấy một số tiền để mua các thứ báo nữa. Trừ cái thì giờ việc quan không kể, còn cái thì giờ sốt sắng về cần nhất của hương-hội làng ấy là cái thì giờ nghe đọc báo vậy ! Xem đó, thì sự đọc báo có ích lợi cho ta và có ảnh-hưởng cho sự cải-lương là dường nào !!!

Thế mới biết người ta có học nhiều thì tư tưởng mới được mở-mang, có xem lắm thì kiến-văn mới được rộng-rãi ; chứ nếu cứ bo bo ở một nơi khư-khư hẹp hòi, như là ở các chốn thôn-quê, hoặc nơi hang cùng ngõ hẻm, ngoài những câu chuyện đục khoét trong hương đảng ra, không còn biết đến việc gì khác nữa, thế thì biết đến rằng cũng việc ấy, mà ở làng mình thì dở, ở làng người ta thì hay. Đã đành rằng hương-tục mỗi nơi một khác, thì việc riêng từng làng có khác nhau đã đành, chứ như việc cải-lương này là đâu đâu cũng chung một mục-đích, cũng theo một nghị-định, sao mà lại còn có nơi hay nơi dở ? Là vì rằng làng nào mà lắm người học thức và nhiệt-thành về việc công ích thì việc cải-lương ở làng ấy hay ; làng nào mà lắm bọn kỳ mọi kỳ nát, chỉ vụ tư lợi, thế thì việc cải-lương ở làng ấy dở ; điền ấy chẳng nói ai cũng đã biết rõ. Nhưng ta cũng phải nên biết rằng : trong một buổi chợ, còn có hàng rau hàng vàng, một cái rừng cần có cây to cây nhỏ, thì tất trong một làng cũng có kẻ dở người hay, chứ có lẽ đâu lại toàn dở cả hoặc hay cả được. Vậy nay muốn cho việc cải-lương chóng được thành hiệu, ký-giả trộm không gì bằng nên bắt chước như cái gương của một làng đã nói ở trên, là việc hương-hội làng nào cũng nên mua báo và đọc báo vậy !

Một tờ báo tức là cái chuông cảnh tỉnh, để đánh thức những người đương trong giấc mộng mơ màng, tờ báo tức là bộ đuốc đưa đường chỉ nẻo cho người ta khỏi đi lạc lối ; tờ báo tức là cái thang để dìu dắt quốc-dân bước lên con đường tiến hóa ; tờ báo hàng ngày đã truyền bá biết bao nhiêu là văn-minh tư-tưởng, đã phổ bày biết bao lời luận-thuyết của các bực thức-giả cao minh ; nào đảng việc dở hay của thế-giới, nào thông-tin thời-sự của quốc-dân ; nào là cổ động khiến cho cải-lương thông-tục, nào khích-khuyến khiến cho kiến lập học-đường. Không những thế, tờ báo lại còn đem việc hay làm gương cho người ta bắt chước, lấy chuyện dở mà răn cho người ta chừa đi ; nhất là từ khi thi hành cái nghị-định cải-lương đến giờ, trên tờ báo hàng ngày không mấy lúc là vắng chuyện dở hay về việc ấy. Nhân thế, nếu các làng đương tổ-chức việc cải-lương này, mà đều

có mua báo cả, cho dầu trong hương-hội có người tham lam, chỉ quen đục khoét xưa hay, mà được thấy những cái gương chối lọi về việc cải-lương ở trên tờ báo, thiết tưởng cũng biết tự sỉ và hối lắm. Thế thì một tờ báo chẳng là một cái cơ quan vận-động rất cần cho việc cải-lương ở xứ Bắc-kỳ ta lắm ru!

Thanh-nguyên, Ng-đình-Khuê.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ . 26 độ
15 giờ . 29 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba 14 Octobre 1924
S. Calixte pape

Âm-lịch

16 tháng chín năm Giáp-tí
Ngày Bính-dần
Hành Hỏa, Sao Thất, Trực Định
Kị : Tác-tạo, Tế-tự.
NGHI : Di-chúc, Trù-phục, An-táng.

Giá thóc gạo

Mạo hạng nhất, mỗi tạ	10 , 92
— nhì —	10 50
— ba —	9 70
Khác, —	6 50
Tấm nếp —	8 50

Giá gạo. Kể từ ngày 12 Octobre 1924, giá gạo ở kho Nhà-nước định là 10 f. 78 và 10 f. 65 kể từ ngày 13 này

Tin đường-sá. — Một đoạn đường số 24 là từ Tinh-cương đến Phong-vực nay các xe cộ phải cẩm hết cho đến ngày 10 novembre sau, vì là các cầu phải sửa lại.

Việc đặt giây nói ở Hội-chợ. — Sở Đại-lý của Hội-đồng Hội-chợ bà cáo rằng hôi đã thương lượng với sở Bưu-điện để đặt máy điện thoại vào các gian hàng trong Hội-chợ. Giá tiền đặt máy điện thoại suốt thời kỳ mở Hội-chợ thì cứ mỗi cái là mười đồng (10 $ 00).

Giấy xin đặt máy điện thoại sở Bưu-điện chỉ nhận cho đến ngày 10 novembre là cùng hạn.

Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ — Hội đồng tư vấn ngày thứ bảy đã nghe đọc n ững giấy t nh cần của các ông nghị, nghe đâu sẽ đơn thỉnh cầu năm nay it hơn mọi năm vì phần nhiều không có công hiệu. Xét kỹ ra thì cái cớ đó một phần cũng tại là các đơn thỉnh cầu, có nhiều cái rất viển vông, rồi mới tại các lẽ khác.

Chiều hôm qua, nhà nước cho các ngài đi chơi Haiphong, sở xe lửa có đặt thêm một toa riêng cho các ông nghị ngồi. Ngày hôm nay đi xem các xưởng và các nhà máy trong thành phố Haiphong. Tối i ôm nay sẽ về, đến mai họp hội đồng giải tán.

Số 53 bis, Henri d'Orléans, chứ không phải 39, phố hàng Quạt

BON INDOCHINOIS

Bán-hiệu cần dùng một ít Bon Indochinois 50 $ 00 (giấy quốc-trái Đông-pháp) để nộp tiền ăn-quỉ.

Vậy ngài nào có thứ phi ếu ấy xin đem ngay lại sẽ được giá cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
53 bis, Henri d'Orléans — Hanoi

Muối đắt quá! — Không thấy bao giờ mà muối lại khan hại đắt như bây giờ. Tám chín xu một cân thì con nhà nghèo muối cả muối rưa làm sao được? Thật là ăn cả ăn rưa mà cũng phải chịu đắt. Bởi vậy mà mùa cả năm nay tuy được mà các hàng đem bán không chạy phải để đi nhiều.

Vì buôn muối lợi quá mà độ trước số môn bài có trong mấy tuần lễ tăng không biết bao nhiêu mà kể, có nhà lấy đến bốn năm cái môn bài đặt tên khác nhau! Có người chỉ lấy môn bài không, không phải mó tay vào bì muối mà một ngày cũng lợi được hàng chục cỗ cái vé được lĩnh muối ở sở thương-chính đem ra khỏi cửa là bán được lãi ngay gấp đôi gấp ba cái giá mua, thành ra chỉ bán vé mà không phải bán muối. Bởi vậy mà sở Thương chính mới phải định lệ lại rằng ở kho Ga-lâm chỉ bán lẻ thôi và mỗi người một ngày được mua đến năm cân là cùng.

Tuy là ở kho bên Ga-lâm nay có lệ bán lẻ bốn xu một cân, nhưng từ bên ấy đem về đây thì tất là những người buôn phải tăng giá lên, chứ có mấy nhà cất công cho người nhà sang tận bên ấy mua muối lẻ về mà ăn, mua nào có được dễ?

Cứ như báo *Avenir du Tonkin* thì sự khan muối này duyên do tại năm ngoái, muối đem bán lậu sang Vân-nam và Quảng-tây nhiều lắm. Sau nữa là bởi tại tiêu mua muối của sở Thương-chính trả cho những người làm muối rẻ quá, đã ba mươi năm trời nay mà giá tiền vẫn nguyên cựu k ông tăng cho đồng nào, vậy mà đồ ăn t ức đụng, sự sinh hoạt trong bấy nhiêu năm nay, nhất nhất đều tăng bội phần cả, nhất là thóc gạo, như thế thì người làm muối lấy gì mà ăn, mà chẳng phải bỏ nghề đi làm thuê mướn để kiếm bữa ăn, tức như ở Trung kỳ có biết bao nhiêu người phải bỏ nghề đi làm mướn ở đường xe hỏa vậy.

Muối là vật tối cần để ăn uống mà nay đắt như là vị thuốc cũng lạ thay!

Con Quan Phố Chưởng-lý M. SAINT MICHEL DUNEZAT PAUL có bằng Tiến-sĩ-luật nay vào làm phụ-biện với Quan Trạng-sư SICARD ở Hanoi, phố hàng Cỏ, số nhà 96. 4017

CHỢP BÓNG KIM-VÂN-KIỀU

CINÉMA PALACE

Phố Tràng-tiền

Bắt đầu từ 15 đến 21 Octobre

Có bán cả quyển Kiều về chiếu bóng nữa, có nhiều tranh ảnh

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU CAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày nống bên viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油 肝 鈣 質
早 晚 式 各 飯 前 服 粒 二 午 晚 式 各 飯 前 服 粒 二

Ngạch các quan cai-trị. — M. Sbriédter quan cai-trị hạng nhì hết hạn nghỉ và lưu tại Nam-kỳ thì nay bổ đi chủ tỉnh Châu-đốc thay M. Del hes quan cai-trị hạng ba đổi đi nơi khác.

Việc trợ-cấp cho các nhà bị lụt. — Từ lúc mới có thủy-tai đến nay, thì những vật-liệu trợ cấp cho các nhà bị nạn như là gạo, bắp, muối, đồ ăn, áo quần, vân vân, đều lấy tiền ở sổ Dự-toán Bắc-kỳ mà chi cả.

Nay tại Hà-nội đã mua lương thực hết 39.6 đồng gửi đi các nơi, nhất là ở Hưng-yên Sau nữa quan Thống-sứ lại cấp cho các quan công sứ các tỉnh bị lụt mấy khoản tiền để t ợ-cấu dân bị lụt tổng cộng được hơn 4 000 đồng.

Còn tiền quyên ở các nơi thì cũng được nhiều rồi, hiện số đệ nộp tại phủ Thống-sứ cộng đến ngày 11 octobre được là 18.823 $ 49.

Ngày 4 octobre quan Thống-sứ có hỏi ông Hội-trưởng hội đồng cứu-tế cho biết ý-kiến Hội-đồng về việc dùng những số tiền quyên thế nào là tiện hơn thì ngày 6 octobre ông hội-trưởng có phúc đáp rằng Hội-đồng thiết tưởng nên trợ cấp ngay cho những người bị nạn và hễ khi nào nước ra hết rồi không còn lại nạn gì nữa thì chỉ nên trợ-cứu những người già nua, tàn tật, những đàn bà đông con thơ, nói tóm lại là những người không thể làm lụng được cùng những người mà tình cảnh đáng thương mà thôi, vì là không thể làm phúc cho k ắp mọi người được.

Sau hết ông hội-trưởng lại tỏ ý-kiến rằng việc chẩn cấp phải nhờ Nhà-nước và những số tiền quyên ấy đem phân phát thế nào thì xin t ông cáo cho các báo quốc Nam rõ. Ông hội-trưởng cũng nói thêm rằng: « còn về phần tôi thì việc chẩn cấp này tôi tin cậy cả vào Nhà-nước vì Nhà-nước biết rõ sự cần dùng của những nhà bị lụt hơn mọi người, vậy nên chẩn cấp vào lúc nào thì Nhà-nước tất đã rõ, vì rằng những nơi nào cần phải trợ cấp trước thì Nhà-nước đã trợ cấp ngay rồi.

Vậy theo như lời xin của Hội-đồng cứu-tế thì từ ngày thứ hai 13 octobre trở đi, những số tiền cần để mua lương thực và áo quần sẽ trích vào các khoản tiền quyên đã thu được,

T.Tổng-sứ phụ lại cáo.

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được của hai nhà từ-thiện ở trong Nam-kỳ gửi tiền ra quyên giúp các dân bị lụt ở xứ Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui-tính phương-danh như sau này :

Mme Quyên ở Chợ-lớn	2 $ 00
M. Ng-đức-Thoại, ở phố Bonnard số 54, Saigon	3 ,00
Cộng. . . . . :	5 $ 00
Những số tiền bản-báo đã nhận được từ trước. . :	631 $ 45
Tổng cộng. . . . :	636 $ 45

Sở Bưu-điện. — Nhà Bưu-điện thử hạng ở Hồi-xuân (Trung-kỳ) thì kể từ ngày 1er septembre trở đi được nhận và gửi cả những mandat Đông-pháp.

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trùng-trị xử những việc sau này :

Để ô-tô đè chết người. — Ngày 27 tháng 7 năm nay, Trần-v-Dương là tài xế cầm máy ô-tô cho một cô g ti vận-tải khi đương đi ở địa-phận phủ Đa-p ục, gặp một cái xe bò, tránh vỏ ý đè phải một người kéo cái xe bò ấy bị thương nặng, được một lúc thì chết. Mà khi ô-tô đè phải người ấy rồi không đỗ, cứ việc đi thẳng, đến lúc có người gọi mãi thì mới quay lại đem người bị thương đến nhà thương. Hỏi t i Trần-v-Dương khai là vì cái xe bò đi vỏ ý nên mới đè phải mà khi thấy đè phải người thì đương lại ngay. Tòa phạt Trần-văn-Dương 3 tháng tù và 50 quan, mà tiền lệ phí thì sở Vận-tải phải c in trách-nhiệm.

Việc Cảnh-sát với học-trò trường Bờ sông. — Cậu Ng-v-Hùng là học-trò ở trường Bờ-sông, ngày 21 tháng 9, đương lúc giờ chơi ngồi uống nước ở hàng nước, thấy một người linh cảnh-sát Tây đến bảo người hàng nước phải đọn dẹp cho sạch sẽ thì cậu ấy quay lại nói mấy câu chế nhạo rồi lại nhổ nước vào người linh ấy. Khi bắt lên sở Cẩm thì lại nằm lấy áo dằng co và đấm lại không chịu đi. Đó là lời khai của người linh tại Tòa án sáng hôm nay. Hỏi thì cậu Hùng khai là lúc uống nước vỏ-ý nhổ phải, và chỉ đáp lại rằng để cho về trường nói với ông đốc rồi xin đi, chứ không chống cự gì cả. Tòa phạt cậu Hùng 2 tháng giam và bắt người bồ đề phải chịu tiền lệ-phí.

Việc nhổ răng chết người ở chợ Đồng-xuân. — Hà-thị-Chà làm nghề nhổ răng ở chợ Đồng-xuân một hôm nhổ rằng cho một người tên là Phạm-văn-Tong chẳy nhiều máu quá, xe vào nhà thương chưa đến nơi đã chết. Tòa xét là nghề nhổ rằng của bà không có luật cấm mà người nhổ rằng không cố ý làm chết người, nên tha cho về.

Buôn thuốc tây không có phép. — Chủ hiệu Vinh-ký tên là Trần-v-Vinh ở B y hồ phải phạt 500 quan ấn treo về việc bán mấy thứ thuốc tây ở hiệu mà không có phép.

Tàu thủy trái lệ. — Lay-mong-Cr éong là ba-tông tàu thủy của hiệu Khách phải phạt 50 quan về việc trái thể-lệ của Nhà-nước đã định.

* * *

Phải giam vì lội vô lễ. — Vào hồi quá 8 giờ sáng nay lúc tòa án Trùng-trị đương xử án một người tài xế ô-tô tên là Trần-v-Dương can việc đã nói ở trên đứng ở buồng hội-đồng vô phép cứ đội mũ không bỏ ra. Quan Biện-lý trông thấy sai bắt điệu đến quan chánh án hạ lệnh bắt giam lâu với những người can phạm. Sau lại có hai người nữa tên là Đỗ-quang-Chế và Ng-Diệp ăn mặc bình như cũng là chauffeur cả, cũng phải giam về tội vô phép lý. Khi tan tòa, quan chánh cho gọi ra lấy tiền tuổi rồi ra lệnh giam nhà phá trong 24 giờ. Những người này có lẽ ngu chứ không phải là vô lễ.

Xà-phòng THIBAUD

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 15 một bánh

Hiệu Bảo-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Quan Bốc to Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đau bụng, đau bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nốc thường, cảm và gió nước, các bệnh lậu, giang mai, tê, đau mắt, các chứng sỉ trở-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Bè, số nhà 80, Hanoi điện thoại số 414.
Chữa các chứng bệnh đã khỏi hẳn, không tái đến nữa, ai cần lại hỏi.

Cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ của hội Khai-trí tiến-đức cuối năm nay. — Đến ngày 23 Novembre 1924, hội Khai-trí tiến-đức sẽ bắt đầu khai cuộc đấu-xảo mỹ nghệ tại nhà hội-quán của hội.

Các nhà mỹ-thuật cùng kỹ-nghệ bất cứ đồ cổ kim gì cũng có thể đem dự cuộc được. Hội sẽ nhận các đồ đấu-xảo từ ngày 1er Novembre trở đi, Những đồ nhận cho dự cuộc sẽ có một hội-đồng kiểm soát, do hội-đồng tổ chức đặt ra. Hội-đồng kiểm soát sẽ phát thưởng cho các nhà được giải trước ngày chung cuộc đấu-xảo và sẽ có cái thẻ chiếu để cho công-chúng biết.

Các nhà mỹ-thuật và kỹ-nghệ nên chăm chước những đồ rất đẹp kiểu cũ, lại vừa chế tạo đồ của mình cho thích hợp với thời trang, nghĩa là những đồ làm phải cho hợp cách, phải có vẻ đặc biệt. Lại cần ai cũng nên cố sức để giúp giúp vào công cuộc, vì có cộng cuộc ấy mới tỏ ra sự thịnh đạt về đường mỹ-thuật của mình cũng là cái khéo của đồ mình chế tạo, sau nữa là tỏ cho biết cái cuộc chấn-hưng của nước mình trong cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ này.

Thật thế, có biết gánh đua thi nghề mỹ-nghệ của ta mới tấn tới được. Mong rằng những đồ chế tạo của ta sau này, không những xuất-cảng sang các nước bản Á-đông này mà thôi lại có thể đem sang cả các nước bên Thái-tây nữa.

Vả trước kia, các nhà mỹ-thuật không chịu hết sức cố gắng để giúp vào công cuộc này, vậy nay cần các nhà cũng một lòng mà chế tạo lấy những đồ tinh xảo. Bởi vậy muốn cho đẳng b ộc cái lòng cố gắng của các nhà mỹ-thuật, nên năm nay có lập ra một cơ quan liên lạc gọi là Hội-đồng khuyến-khích, ai bỏi ban gì Hội-đồng sẽ sẵn lòng chỉ bảo cho. Nếu các nhà nghề muốn đem đồ chế tạo của mình đến dự cuộc đấu-xảo mà xin Hội-đồng khuyến-khích đến xem xét, thì hội đồng sẽ sẵn lòng đến ngay mà chỉ dẫn cho

Các đồ bày đấu-xảo chia ra như sau này :

A) Nghề kiến trúc :
1· Kiểu nhà cũ, vẽ phác, kiểu mẫu, tranh sơn thủy, hình ảnh.
2· Kiểu nhà ngày nay. — Cách tạo tác riêng về thời nay.
B) Đồ vẽ, đồ chạm, và đồ ảnh.
C) Đồ bài-trí :
1· Vẽ đồ gỗ — bàn ghế, chạm và sơn khảm.
2· Vẽ đồ kim khí, đồng, thiếc, sắt, kẽm k m khí vàng, bạc, vòng nhẫn
3· Đồ sành, sứ, đá mài, ngói, gạch.
4· Đá xây và đá hoa.
5· Sơn, đa sơn, k ảm, đồi mồi, sừng.
6· Vải, tơ lụa, đồ thêu, đăng-ten.
7· Giấy giấy để vẽ, hình ảnh, quạt
8· Đồ đan, mây, cói.

* Vừa ở Tam đảo mới về mấy hôm nay *

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
95 nhà 6, phố Takou, Cửa mới 226

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bệnh kinh-niên-sí.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đàn bà có bệnh-tình, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày thứ nhất, còn ngày nào cũng từ 8 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày nào giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 3020

Một cuộc rầu lớn. Sáng mồng 10 octobre hồi 9 giờ tại sở Hỏa-xa Hanoi đã đấu giá mua các đồ vật và đồ dùng trong các nhà ga-ga đường xe lửa từ Vinh đến Đông-hà.

Những người đấu giá và thầu được là :

Lô thứ nhất: MM. Đặng-văn-Ky	tức Nguyên-ký
— 2	Denis frères
— 3	Quảng-hưng-long
— 4	Không ai
— 5	Denis frères
— 6	Phạm-văn-Nghiêm tức Đình-phong
— 7 và 8	Denis frères
— 9	Poinsard et Veyret
— 10	Denis frères
— 11	Descours et Cabaud
— 12	An-thành
— 13	Ucia
— 14	Descours et Cabaud
— 15, 6, 17	Bà-văn-Nguyên
— 18	Descours et Cabaud
— 19	Không a .

Ông PHẠM-VĂN-DUYỆT đang tổ-chức việc đăng trò Cinéma, có lời kính-cáo các vị nam nữ tài tử, ai có lòng nhiệt-thành giúp được thành việc, thì xin mời lại chơi nhà số 38 bis, Rue Vieille des Tasses, hỏi ở giờ tối, hay là cho biết chỗ ở để lại thỉnh lận nơi. 4020

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924

GO LIM CÂY!

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Ha-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán.
Hỏi tại bản-quan.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
"Thầy Sắc-sĩ MAURICE LOUBET"
Thường thay có mặt tại phòng bệnh-nhân, Người ốm nên đến mà không bỏ bệnh viện Tenki, Tại, Bắc-kỳ, Caisinhoa 7 giờ đến 11 giờ sáng.
Người khác, bệnh-nhân, chẩn mạch và coi thứ bệnh tốn, bệnh giang mai
KHÁM BỆNH : Giờ 5 đồng một lần
KHÁM BỆNH : Giờ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 00
PHÒNG THÁM BỆNH TẠI SỞ MỘT GIÁ RẺ HƠN, Ở NHÀ CHỈ 2 $ 00

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Quyên nước lụt. — Hồi 4 giờ chiều ngày chủ-nhật hội « *Le Radium* » và « *La Flèche* » đã khởi cuộc đá bóng thi với nhau ở bản quần của *Cercle Sportif Haiphonnais* để lấy tiền giúp các nhà bị lụt. Tiếc rằng buổi đó trời độ mưa làm kém vui đi nhiều, nhưng nhân dân đến xem cũng được khá đông, có cả quan đốc-lý Krantheimer và quan đại tá Méchet đến chứng-kiến bết đoạn thứ nhất mới ra về, vì lúc mưa mau hột quá, mà nhà rạp lại không lợp vải, nên không tiện lưu các ngài lại. Cũng vì cớ ấy mà phường kèn không thể chiều lòng công-chúng ở lại cho trót cuộc được, nên cũng theo gót các quan sau độ mười phút. Còn người đi xem thực là bền lòng như người trong cuộc tuy mưa là thế mà quả bóng vẫn lên xuống không rời, tiếng vỗ tay từng hồi không mấy khi ngớt.

Hai bên đá trót đoạn thứ nhất hết phân thắng phụ, sau đến đoạn thứ hai thì bên « *Le Radium* » được hai, bên « *La Flèche* » được một, thế là kết cục hội « Le Radium » của người Trung-hoa đắc thắng.

Số tiền bán vé vào cổng thu được đâu hơn một nghìn đồng, thật là một cuộc làm phúc của hai hội « *Le Radium* » và « *La Flèche* » tổ-chức được nên hoàn-toàn vậy.

Các tin vặt. — Lê thị-Cồn bán hàng tạp-hóa ở số nhà 186 đường Savasieux có đơn thưa Lê-thị Miêu ở Hữu-quan, thị Nhược và một tên nữa đi trốn mất, thông mưu ăn cắp 4 đồng bạc gạo

Ng-quang-Nguyên nhà số 110 phố Maréchal Pétain thưa tên Vũ-v-Cư tức Phúc. Lê-v-Kinh và Trần-Hồng ở số nhà 129 phố Khách đã lăng-mạ lẫn.

Ng-v-Tấn làm cu-li, sở Máy-sợi, nhà ở Hàng Kênh, mang một cái thùng đựng bảy buồng cau hình như là của ăn cắp, nên phải bắt để giải ra tòa xét xử.

HÀ ĐÔNG

Một cái ô-tô nằm dưới ruộng. — Hồi 6 giờ 15 tối hôm qua, ở c ỗ bên ngoài tỉnh Hà-đông độ 1 k^m, gần tới Thanh-xuân, lại có xảy ra một cái nạn ô-tô thật gớm ghê.

Số là lúc bấy giờ trời đã nhá nhem tối, một cái xe đá đi ở mé Thanh-xuân vào thì sực cái ô-tô hàng cũng ở Hanoi vào thì liền sau, cái xe đá vội vàng rẽ sang mé tay phải để tránh, bất đờ cái ô-tô hãng xáp tới sau lưng, người sốp-phơ bấy giờ mới luống cuống lái sang tay trái để tránh nhưng không kịp thì cái ô-tô hàng liền đụng phải cái xe đá đổ đồng-kành ra, đá đổ, xe gãy, nhưng may không việc gì đến người. Ngay trong khi ấy ô-tô hãng vẫn còn đương rẽ ngang giữa đường thì sực cái xe ô-tô khác của M. Á-Lim ở trong Hà-đông ra, đương đi mạnh, gần tới nơi mới thấy cái xe hàng còn chắn ngang đường, nguy quá! chỉ nhờ một tý thì cả 6 người khách ngồi trên xe ấy và các hành-khách ngồi trên xe hàng kia tính mệnh còn gì. May người sốp-phơ xe M. A-Lim, cũng mau trí khôn, liền lái ngay xe mình đâm xuống ruộng bùn để tránh xe kia, nên không ai việc gì, chỉ người sốp-phơ ấy bị xây xát xoàng thôi. Hiện đôi bên đã có vào báo sở Cẩm Hà đông ra làm biên-bản, mấy cái ô-tô ở Hà-nội vào và ở Hà-đông ra đến đó cũng tắc bấy giờ, đều ở lại đó đợi làm chứng xong mới đi.

NAM-ĐỊNH

Giúp dân bị lụt — Tối hôm 10 octobre vừa rồi, trong dinh quan án đã họp hội-đồng tổ chức các cuộc vui để lấy tiền giúp dân bị lụt.

Các cuộc vui ấy đã định vào tối 25 và 26 octobre tại rạp hát Công-tực phố Đồng-khánh.

Trong những buổi đó sẽ có nhiều trò rất vui.

Khi nào có c ương-trình nhất định, lại sẽ đăng báo.

Còn trang thứ ba, cột thứ năm.

ÔNG PEYROT
Nguyên Giám-đốc Sư đẳng học chánh Bắc kỳ
Luật-khoa cử-nhân

Có mở một sở đại lý việc quan, lại nhà ông ở số 63, Bd Doudart de Lagrée (Bóc hàng Kèn) Hà-nội. Ai cần biết luật lệ về các việc trong quyền các tòa án 1 ây Nam, có thể đến hỏi được. Ai muốn nhờ các việc như mua bán, đổi chác thuê mượn, tra xét, văn tự, đơn khế, v.v ông cũng nhận làm. Làm nhanh mà kín đáo. 4006

ĐÃ CÓ BÁN :

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-Quân)

Của ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch-thuật

Sách này cũng theo kiểu bộ « TÁI-SINH-DUYÊN » chia làm hai cuốn : Tiền-biên và hậu biên. Mỗi cuốn giá 0 $ 90. Tiền cước gởi 0 $ 20. Ngài nào muốn mua, xin kíp gởi thư và Mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, Trung-Bắc-Tân Văn, Hanoi.

Bộ « SONG-PHƯỢNG KỲ-DUYÊN » cũng đã xuất-bản lần thứ ba. Có đổi lại các bức vẽ theo kiểu mới.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI
2220

Thuốc thoa Cadum
để trị
các bịnh ngoài da

Thuốc thoa Cadum dùng để thoa xức cho hết nghứa và khi da phòng sưng ứng đỏ rần lên. Nhờ thuốc ấy, mà cả vạng con người đặng yên giấc, ngủ ngon, khỏi đau nhứt bị các chứng bịnh ngoài da, nào là sai-sưởng, nổi mụt, nổi nhọt, nổi phong, trầy-trụa, có lát, tróc da tróc vảy, vân, vân.

Các ông các bà nhớ đặng ngày nào thì mua ngày nay cho có một hộp thuốc đó, nơi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SÁN NHIÊN ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI-ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Đúng một giờ chiều chủ nhật 26 Octobre 1924, xin mời các ông các bà hội-viên ở hội « Sán-nhiên đài » đến họp đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18 tỉnh Hanoi.

HỘI-ĐỒNG Trị sự.

Tối thứ hai 13 Octobre 1924

Diễn hai tích

Tích thứ nhất :

PHAN, TRẦN SỰ TÍCH

tích thứ hai :

ĐẠI CHIẾN TRƯỜNG SA

NCUỴ DIỄN CẢI ĐẦU HÀNG - HUYỆN

Tối thứ ba 14 Octobre 1924

MẪU-ĐƠN GIAI THOẠI

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ bạn khoa của HOÀNG-THƯỢNG

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bức báo này

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tây cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu cứ mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng hết trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng vật tốt, Hầu-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, sông tro g quyển sách con gái vào với lọ thuốc bán-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Goutte de Virginie

chỉ vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán : 1 $ 20 một lọ

VIỆC KINH-ĐÔ

Tiệc trà đãi các quan tại phủ Khâm-sứ. — Buổi chiều hôm 4 giờ ngày 7 octobre, tại phủ Khâm-sứ có thết tiệc trà rất trọng thể để khoản đãi các quan ở Nam, Bắc về chầu lễ Tứ-tuần. Tiệc ấy có mời mấy cụ lớn cơ-mật đến dự. Các ngài cùng nhau đàm-đạo chừng 40 phút thì ghé tán.

Lính khố-đỏ khố-vàng đánh nhau. — Ngày mồng một tháng chín ta là ngày lễ Tứ-tuần đang khi đông đảo hội hè mà đã xảy ra tại nơi cửa Hiền-nhơn một lần trống tranh đấu của lính khố vàng với khố-đỏ. Hai bên đánh lộn nhau rất dỗi kịch liệt thậm chí dùng đến lưỡi lê mà đâm nhau bị thương máu chảy lênh láng trông thật đáng ghê thay, mãi sau có quan trận đến trùng-trị thì mới chịu thôi. Nghe đâu chỉ vì nỗi hiềm thù riêng mà đánh lộn nhau đó thôi.

Trong những khi có hội hè lễ lạc phải dùng đến linh gác là có ý để giữ gìn cho khỏi xảy ra việc lôi thôi của người đi xem lại để giữ gìn cho được nghiêm trang tức chính các lễ nghi.

Thế mà linh lại tự gây nên cuộc chiến đấu ầu đả, thật là trái phép biết bao.

Ngày trùng cửu. — Ngày mồng chín tháng chín là ngày tết trùng-cửu, trùng cửu ngày ta là trùng hai số chín một lần, người Tàu gọi là Thù-du-hội hay rủ nhau lên núi cao hái hoa uống rượu để ngoạn thưởng cảnh mùa thu. — Sự du ngoạn tiết lễ ấy ta cũng có chơi vì ta học theo văn hóa Tàu nên thường chơi tiết ấy. — Ở Kinh đô các bậc tao-nhơn mặc khách chơi tiết ấy cũng nhiều và cũng có làm bộ thi-nhơn làm những bài thơ, ray còn truyền tụng lại nghe cũng khá. — Cách vài mươi năm nay có nàng Mộng-liên là ái-thiếp của quan Tam xuyên, khi năng đi chơi tiết trùng-cửu, đang khi có mang nghén, thì trước nàng đã tránh không muốn đi, sau vì các bậc nữ thi nhơn bắt buộc phải gắng gượng lên đến nơi Ngự-bình rồi lại phải uống rượu làm thơ vì bè bạn, nàng có làm bài thơ « Trùng-cửu đăng cao » còn nhớ mấy câu rằng..... đem đối chữ nhàn ra đối chữ mang. — Cái nhánh hoa vàng đầy mái tóc. Thật là có bụng với giang sơn. — Xét trong tinh thần những câu thơ ấy có lắm lý thú nghe cũng đã nên hay thật. — Cuộc đăng-cao Tùng-cửu ngày xưa là thế xem ra phong lưu tao nhã có đủ thi-nhơn nữ-sĩ, trong cuộc chơi mà có xướng-họa có bút nghiên. — Đến nay tiết Trùng cửu cũng lắm người đăng-cao, nhưng cuộc du-già lại tây thời thế mà đổi, tuy là đủ mặt tài tử giai nhơn cũng chôm-năm chôm-bảy trà rượu xý xà nhưng nay chẳng có câu thơ gì đáng nghe, câu phú gì đáng đọc, duy có câu « sinh-xi » câu « xi-lát » câu « xốc-xia » câu « bài-cào, » ăn thua nhau, gian lận nhau, cãi cọ nhau, làm rầm-rị cả đỉnh non sườn núi; bấy nhiêu lý thú cũng đủ làm cho ta xem thấy nay mà nhớ đến xưa vậy.

(Xem trang thứ tư)

PHÒNG KHÁM BỆNH
56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ nhật. chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật.. 2220

HÚT THUỐC LÁ « COQ » KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT!

Muốn biết cách làm thế nào thì hỏi tại hiệu GRANDS MAGASINS REUNIS hoặc hiệu nào vẫn bán thuốc coq mình.

« NGÔI SAO-MAI » HAY MỌC Ở ĐÂU??
Ở HIỆU TIẾT-HIẾU-TRUNG DIT TRÚC-THÀNH
35, Place Neyret, Hanoi-Tonkin

Nếu các ngài không tin, xin quá bộ lại mà xem ở đấy bán toàn thứ xe đạp hiệu Venus « NGÔI SAO MAI » và Philos là những thứ xe rất tốt mà giá lại hạ: Venus 55$00; Philos 50$00. Còn nhiều thứ đồ phụ tòng cũng đều bán hạ giá cả!!

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LAI VÔ THỪA NHẬN
Chỉ-dụ ngày 21 Juillet 1917 đã nhận cho rằng : Hội có ích lợi chung
CUỘC ĐÁNH SỐ
GIÚP CHO HỘI
Ô TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN
QUAN TRÔNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP
Theo nghị-định ngày 26 Juin 1924

SỐ VÉ BÁN LÀ 60.000 SỐ GIÁ VÉ BÁN LÀ 0$50 MỘT VÉ

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY :

1	số được	2.000 piastres	2.000$00
1	số được	1.000	1.000.00
1	số được	1.000	1.000.00
5	số được	500	1.500.00
5	số được	100	500.00
20	số được	50	1.000.00
40	số được	25	1.000.00
	Cộng cả số vé được; thành :		9.500$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

NƠI MỞ SỐ VÀ NGÀY MỞ — Sẽ mở ở rạp hát tây Hanoi, ngày 20 Septembre 1924, hồi 3 giờ chiều, có sự hiện trí ủy viên hội trông coi việc mở số và quan Đốc-lý Hanoi sẽ chứng-kiến. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày sẽ để lại sẽ tính hoặc lại theo (theo khoản thứ 7 trong nghị định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì sẽ yết-thị về đằng hậu. Hễ những số được mà không ai có mang hai mươi tháng rồi mà đẻ ra những con đều ấy sẽ đủ tiền công-quỹ nữa hội (theo khoản thứ 9 trong nghị định).

NƠI ĐỔI TIỀN BẠC VÉ VÀ TRẢ TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bạc về kỳ-hạn trong hai tháng sẽ gửi ở nhà Đông Pháp Ngân-hàng về những số trúng được mà ăn nhất Hanoi-Hồng-Kông sẽ gửi tiền-mặt cho lấy về (theo khoản thứ 6 trong nghị-định).

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà hết lòng nghiên-cứu để các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ là các hiệu khác con kém xa. Những tên chè cầu bản hiệu như sau này : Kim-thái, Lâm-mậu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ, Ngũ-phúc, Tam-n. uyên, Thiên thai Minh-thái, Kim-mậu.

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng N. ang, Téléphone 480.
2101

Số 36

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

...Bây giờ nhân có cả làng diễng hàng xóm, tôi xin viết một tờ hưu-thư (1) để cho lệnh-ái được cải-giá, có như thế thì tôi mới yên lòng rằng khỏi mắc phải tay *Cao* nhà-nội.

Trương giáo-đầu nói :

— Sao hiền-tế lại nói như thế ! Việc này chẳng qua cũng bởi vận-hạn, chứ có phải hiền-tế làm nên tội đâu. Nay nay hiền-tế cứ đi, nhờ trời tai qua nạn khỏi, hiền-tế được về, bấy giờ vợ chồng lại cùng nhau một nhà sum họp. Nhà tôi cũng không đến nỗi tủng-bẳn cho lắm, tôi sẽ đem tiện-nữ và con *Cầm-nhi* mà nuôi. Dẫu 3 năm hoặc 5 năm, cũng còn có thể nuôi được. Tôi chẳng cho nó đi đâu cả thì *Cao* nhà-nội muốn gặp cũng khó. Xin hiền-tế chớ lo-ngại, cứ trông cậy ở một tôi. Hiền-tế đi ra *Thương-châu*, rồi tôi sẽ thường thường gởi thư và các đồ y phục cho hiền-tế. Hiền tế đừng lấy làm nghĩ.

Lâm-sung nói :

— Tôi xin đa tạ cái lòng tử-tế của nhạc-phụ, nhưng ruột tằm bối-rối, khiến rên mọi nỗi dở-dang. Nếu nhạc-phụ thương tình thì xin cứ ý lời cho, tôi dẫu chết xuống suối vàng, cũng được yên giấc vậy.

Lâm-sung nói vậy, nhưng khi nào *Trương* giáo-đầu chịu nghe lời. Các người hàng xóm láng diềng cũng đều can-ngăn, bảo không thể như thế được.

Lâm-sung lại nói :

— Nếu không nghe lời tôi thì dẫu khi tôi được về, cũng xin thề rằng quyết không bao giờ sum-họp với lệnh-ái nữa !

Trương giáo-đầu nói :

— Nếu vậy thì hiền-tế muốn viết giấy tôi cũng xin làm giữ lại đây, nhưng quyết không khi nào tôi lại có đem tiện-nữ mà gả cho người khác.

Bấy giờ *Lâm-sung* bảo nhà bàng đi tìm một người đến tá-tả (1), *Lâm-sung* đọc cho người ấy viết như sau này :

« *Tôi tên gọi Lâm-sung, làm chức giáo-đầu coi đạy 80 vạn cân quan ở Đông-kinh, nhân vì can phạm trong-tội, phải đày ra Thương-châu sống chết chưa biết thế nào. Có người vợ là Trương-thị tuổi hãy còn trẻ, xin làm tờ hưu-thư để cho được cải-giá, từ nay không can thiệp chi nữa.*

« *Việc này là tự tôi tình-nguyện, không phải có ai cưỡng-bách, vậy xin biên giấy này, về sau cho có bằng cứ.*

« *Ngày, . . . tháng, . . . năm, . . .* »

Người tá-tả viết xong thì *Lâm-sung* mượn bút điểm thêm ngày tháng và ký tên vào đó. Khi làm giấy xong, vừa toan trao cho bố vợ thì bỗng thấy người vợ ở đâu đến, vừa đi vừa kêu gào khóc lóc, con nữ-tỳ *Cầm-nhi* ôm cái bọc đi theo sau.

Lâm-sung trông thấy, vội-vàng đứng dậy nói với người vợ rằng :

— Nương-tử ơi ! Vừa rồi tôi có mấy lời giải tỏ cùng nhạc-phụ. Tôi chẳng may năm xung thăng hạn mà bị cái tai nạn này, nay phải đày ra *Thương-châu*, sống chết chưa biết thế nào, chỉ sợ uổng phí một đời xuân xanh của nương-tử. Tôi đã viết mấy dòng để lại, xin nương-tử chờ có mong-đợi tôi làm chi. Hễ gặp ai sang-trọng, cứ việc cải-giá, đừng nghĩ chi đến *Lâm-sung* này.

Người vợ nghe nói, lại khóc ỏa lên mà rằng :

— Phu-quân ơi ! Tôi không bỏ có một vết nhơ-bẩn nào, có sao phu-quân lại nỡ lòng bỏ tôi !

Lâm-sung nói :

— Nương-tử ơi ! Đó là cái lòng tốt của tôi. Tôi sợ sau này luống công chờ-đợi, lại thêm thiệt-thòi cho nương-tử vậy.

Trương giáo-đầu ngành lại bảo con gái rằng :

— Con cứ yên lòng ! Dẫu chàng có viết giấy để lại, ta đây cũng quyết không khi nào lại gả con cho ai. Chàng đã muốn vậy, con chó cưỡng lời, khiến chàng khổ ấy-náy. Nương sau này nếu chàng không về nữa, ta cũng xin nuôi con trọn đời, để cho con được thủ-tiết cùng chàng.

Người vợ *Lâm sung* nghe lời, luống những nuốt cay ngậm đắng, lại trông tỉ tỷ lờ hưu-thư đề đấy, lên khóc ỏa lên một tiếng rồi ngất người mà ngã lăn ra, *Lâm sung* và *Trương* giáo-đầu cùng xúm lại gọi trong hồi lâu mới tỉnh.

Khi tỉnh lại rồi, vẫn còn nức-nở khóc. *Lâm-sung* trao tờ hưu-thư cho *Trương* giáo-đầu nhận lấy. Trong bọn láng diềng ngồi đó, cũng có mấy người đàn-bà, vội-vàng chạy đến khuyên dỗ người vợ *Lâm sung* rồi vực dậy đưa về.

Trương giáo-đầu dặn bảo *Lâm-sung* rằng :

— Hiền-tế nên giữ ngọc gìn vàng, việc nhà đã có tôi lo liệu. Ngày mai tôi xin đem tiện-nữ về nhà nuôi, đợi cho đến khi hiền-tế về, sẽ lại cùng nhau sum họp. Hiền tế cứ yên lòng, đừng nghĩ chi nữa, nếu có tiện dịp, thế nào cũng gởi thư về cho tôi được biết tin.

Lâm-sung đứng dậy vái chào bố vợ và các người láng diềng hàng xóm, vai đeo khăn gói, theo hai tên thừa-sai-nhân ra đi. *Trương* giáo-đầu cùng các người láng diềng hàng xóm ai nấy đều lui về cả.

Lại nói chuyện hai tên thừa-sai-nhân là *Đồng-siêu* và *Tiết-bá* giải *Lâm-sung* đi, đem ký giam lại trong nhà sử-quán, rồi về nhà thu-xếp đồ hành-lý.

Đồng-siêu đang bước khăn gói thì bỗng thấy một người ở trong tửu-lâu gần đấy chạy đến bảo rằng :

Đồng đoan-công (1) ơi ! Có một ông đang ngồi trong cửa hàng tôi, bảo tôi đi mời đoan-công đến ngay để nói chuyện.

Đồng siêu hỏi :

— Ông nào thế ?

Người kia nói :

— Tôi không được biết. Chỉ thấy bảo tôi đến gọi đoan-công.

Đồng siêu liền theo người ấy đến tửu lâu. Khi lên trên lầu, có một người đàn đội khăn chữ vạn, mình mặc áo sa, chân đi đôi giầy đen. Người ấy trông thấy *Đồng-siêu*, vội-vàng vái chào mà bảo rằng :

— Mời ông ngồi.

Đồng-siêu nói :

— Xưa nay tôi không được hầu ngài bao giờ, chẳng hay ngài cho gọi đến có việc chi ?

Người ấy nói :

— Xin hãy ngồi chơi, rồi sẽ biết chuyện.

Đồng siêu ngồi ở ghế bên kia. Nhà hàng đang dọn bàn để bày các thứ tửu-quả. Người ấy lại bảo *Đồng siêu* rằng :

— Còn *Tiết đoan-công* nữa ở chỗ nào ?

Đồng siêu nói :

— Ở trong ấy phía trước đây.

Người ấy lại sai đi mời. Hồi lâu đã thấy *Tiết bá* đến. *Đồng-siêu* bảo *Tiết-bá* rằng :

Không biết có việc chi mà ngài đặc cho gọi chúng ta đến để nói chuyện.

Tiết-bá nói với người ấy rằng :

— Dám hỏi quí-hiệu ngài là gì ?

Người ấy lại nói :

— Rồi sẽ biết ! Hãy xin cứ uống rượu !

(Còn nữa)

1) *Tả-tả* nghĩa là viết giúp.

(1) *Hưu-thư* nghĩa là tờ giấy bỏ vợ.

(1) Những tên thừa-sai-nhân về đời nhà Tống vẫn có tiếng riêng gọi là *đoan-công*.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-NGÃI

Bắt được giấy bạc giả. — Mới rồi quan tỉnh cho một nữ được hai người làm giấy bạc giả, một người ở hạt phủ Bình-sơn, một người ở về huyện Sơn-hà; hiện còn tra vấn để trừng-trị.

Nguyên là có một người nhà quê đem bạc đến sở Thương-chánh Quinhơn mua thuốc phiện và mua rượu, đi giữa đường gặp tên làm giấy bạc giả dẫn giải cách toán thuốc, trò chuyện lập là, mới trầu mới thuốc đãi đằng người nhà quê ấy, rồi móc túi lấy một tờ giấy bạc năm giả ra nắn ni, nhờ người ấy đổi hộ cho nó tờ khác cho mới, để lấy tiêu cho dễ, vì tờ bạc của nó cũ và lem-luốc quá, ở nhà-quê rất khó tiêu, chớ đến các sở nhà nước tại dầu rách dầu hư mà còn đủ bốn số hiệu ở bốn góc tờ bạc thì cũng tiêu được cả. Người mua thuốc thấy nói vậy thì cũng làm ơn đổi cho. Tên kia đổi được bạc rồi thì lo từ giã đi mất. Người nhà quê lúc đến sở Thương-chánh mua thuốc, thì bị sở Thương-chánh bắt bạc giả liền bắm qua tòa sứ, quan sứ lại giao lại quan tỉnh xét, thì mặt-thám được lãnh ra cả hai người làm giấy giả ấy.

Quan tra hỏi thì chúng nó chịu cung khai cả, nói chúng nó làm mỗi ngày được một tờ, con rồng trong giấy thì vẽ bằng tay, chỗ dấu dầu người đâm thì vẽ bằng mũi cây lá đậu, vẽ rồi hấp hơi nước sôi; chỉ có chữ viết rất vụng về và xấu xa lắm, và tờ bạc ngó lài-xùi mỏng mảng, người nào biết chữ và quen dùng bạc giấy năm thì phân biệt chân giả được ngay, không sao lầm được. Tên ấy lại cung khai rằng đã tiêu được 75 tờ rồi! Nghe đâu có một người Khách-trú ở Sơn-hà đã tiêu lầm mất một xếp 10 tờ giấy ấy, về sau biết là giả và nghe sở mật thám nặng bị lỗi đổi mất cả.

Bạc giấy giả vụng về như thế mà tiêu cũng được, rất lạ thay! Bởi người nhà quê mình khốn nạn nhất là ít người biết chữ và có người rất ít dùng đến bạc giấy năm, nên hễ chộ đến nghe chúng nó có bạc và hạm bán vật dùng cần-minh được giá cao thì tha-hồ cứ tiêu không còn biết chi là thiệt là giả cả. Thứ nữ là đàn bà con gái quê mùa lại càng bị chúng lừa hơn cả.

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA
Phòng Phó binh-lương thứ ba Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Ngày 20 Octobre, trước 10 giờ sáng, tại sở phó binh-lương thứ ba, có đấu giá mua các thứ sau này chia làm hai lô riêng.

1· Giấy trắng từng ram, và các thứ dùng về bàn giấy.

2· Giấy in và sổ sách cần dùng ở sở binh-lương trong năm 1925.

Ký-quỹ tạm-thời 30 đồng về mỗi thứ đấu giá.

Muốn hỏi gì, hỏi tại sở phó binh-lương thứ ba, đường Carnot.

Hanoi, 22 Octobre 1924

Quan Phó Binh-lương coi phòng
Phó Binh-lương thứ ba
Ký tên: LIPPMANN

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.
Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal
Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà-nội
hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chế luyện cực tinh tế chữa đủ các bịnh mới, bịnh lâu, bịnh nguy bịnh trọng, số sống phần còn chừa cũng được hồi sinh khỏi tử giữa cõi lấy phải giá-người nghèo càng quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, lãn tinh, hoạt tinh, loãng tinh không có, đàn bà kinh nguyệt không đều, huyết ít, huyết đau, huyết hôi, huyết tinh, khí hư, bạch đới kinh thấy ra liên miên, sinh ra trăm chứng đau bụng, đau rốn kinh niên, ho lao, đàm suyễn, hồi hợi, phù thũng, phong thấp cổ chứng, sởi rét, sốt nóng, thổ huyết, khạc huyết, tí huyết, tả tí, già mới bớp 1$00, đau mắt mắng mông giá mỗi chai 0$50.

Lậu giang mai

Bản hiệu chia ra bốn chứng lậu chế bốn thứ thuốc lậu độc, lậu tinh, lậu huyết, chí lậu, giang mai ba chứng dong độc ba cam giang lậu, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có ngài mắc bịnh uống thuốc sau mới đỡ mà người đàn bà lại sinh ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế ra các thứ thuốc chữa các bịnh giang lậu khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàn bà không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bản thuốc chữa thuốc phiện ngài nào ăn đã lâu, nằm nông cũng khỏi, mỗi trai giá 1$00, chai con 0$50.

Quí khách ở xa viết thư về hỏi bản-hiệu gởi thuốc đến ngay gởi cách tính hỏa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi cho ở, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ
ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU
mới bị hay là có để lâu rồi
Trong 232 người
A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người
(Y theo lời phúc của Bương-ỷ ở Alger)
BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD
44, Rue de Grenelle, PARIS
và cũng các nhà thuốc có danh

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những 4 tháng trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh do dương tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol-
vé chất: Urosermine

Giá 1$40 một hộp

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh
Kính cáo

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, có hợp phép

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Gửi tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gửi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert,

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Xe-đạp đi đường trường, khung brasé, sơn đen, đường chỉ vàng, khung bành sơn đen, pédales embouties, máy hãm ở bánh sau, bánh tự-động, tay lái hơi cong, yên kiểu Idéale, có cái chắn bùn, có túi đựng đồ, bánh hiệu «Gaulois»: **450** frs.

Xe chạy thì hiệu «Tour de France»: **600** frs.

Các đồ phụ tùng:

Đèn đất, còi, chuông bán giá đặc-biệt.

BOITE POSTALE N° 40

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh ghịp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại sốt lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, mệt nhọc lắm.

Chân huyết kém đi, thế thì nên bỏ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi lo nữa.

Uống thuốc ấy bổ đến độ giấy thì ăn ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài tôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghịp mới khỏi yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau đa giấy, hay lãnh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ nặng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán ra.

3856

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sẵn.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra rạo phải, làm cho hay ho nặt nống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có hơm giống bao giờ!

Bất thuốc này có bội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

祥和裕. YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
65, Rue des Cantonnais, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sơn nhiều, bằng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng to (Bắc-kỳ) như thọ, nuyến, tinh, đọc, vàng, quế, sơn sơn, và hàng Saigon như Kinh, lân, sơn sơn.

Hay một số độ các mặt, làng thêm, mạng đen và đỏ sơn rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng lần, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể đổi được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, nếu ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi mandat remboursement.

Cầu bạch
2016 YU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ «TẤM-TẮM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

PILULES APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTES

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỉ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi BÁN TẠI:
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

CAO-BẠCH

Quí-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi: Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quí-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự: không xe nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酒補

J. BLANC *(dé nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người sáng-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚飯前吃一小杯

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
21, phố Trống-thiếc (Rue Paul-Bert) Hanoi

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Nếu được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng lại nộp thêm 2 quan nữa cho đủ số tiền 44 quan thì thôi, chỉ mỗi tháng có một kỳ xổ, cả thảy là 11 kỳ xổ.

Nộp tiền lần đầu được ngay cái vé có chữ ký mình và quyền lợi như thế nào cũng được rõ, như thế có đóng đủ tiền rồi, nếu vé trúng mình, có được lĩnh ngay số tiền mình trúng đó không phải chờ đợi gì nữa.

Vé PANAMA thì nào cũng trúng một lần, giá trúng, từ 100$00 một lần, cho đến 500.000 quan, không có cũng được hoàn lại số tiền mua.

Thực là một cách đánh lãi chắc-chắn hơn hết trong thiên-hạ.

Mỗi năm có tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan		385 lô	2.000	quan
127 lô	250.000	—	1.385 lô	1.000	—
385 lô	100.000	—	12.650 lô	500	—
353 lô	10.000	—	1.737.682 lô	400	—

Có vé được dự cho cuộc rút số mãi cho đến hai số vé của mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số có nhiều trúng một vài số vé có số trúng số, có không phải giá tiền. Mỗi lần có hơn nhiều tiền được lĩnh ngay. Các số giao cho người mua đúng với vé đã ký tên, người mua vé lúc nào muốn xem cũng được, đúng như bản biên riêng ngày 25 Mars 1925. Bản biên ký gửi tại sở phân chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papero, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)